

דף

כריתות כ"ח ע"ב

על הדרף

שכט

יתר על כן יש לומר, שבדבריו הגדיל לחטוא עד כדי מרידה במלכות שמים, והיינו באמרו אילו גדי יאה הרי מן הראוי היה להקריב גדי לתמידין, ומדברים אלו משמע שכביכול הקב"ה זקוק לאכילת הקרבנות, ולכן בחר לעצמו מאכל הטוב והערב ביותר ח"ו, וכבר האריכו חז"ל בזה בסוף מסכת מנחות במ"ש וכי לאכילה הוא צריך אם ארעב לא אומר לך וכו' עיי"ש ומה שבארנו בזה, ועל שלשה חטאים אלה קיבל ענשו ודו"ק היטב.

★ ★

בגמ': א"ר א"עזר א"ר חנינא, ת"ח מרבים שלום בעולם וכו'.

כתב בספר ציוני תורה (כאן): ע' מהרש"א סוף יבמות דצריך ליתן טעם דבד' מסכתות ברכות נזיר יבמות כריתות מסיים עם הא דא"ר א"ר ח, ונ"ל דאפשר לומר דשמעתי בשם גדול אחד על הא דסוף משנה דפ"ט דברכות ר"נ אומר הפרו תורתך משום עת לעשות לה', ומאי הוסיף ר"נ ע' תוי"ט שם ואמר דלא יעמוד בדבר רע, ות"ק סיים בהפסוק עת לעשות לה' הפרו תורתך, וע"כ אמר ר"נ וסיים עת לעשות ה' ודפח"ח (וע' ירושלמי סוף ברכות דמימרא דר"נ מימרא אחרת היא בפירוש הפסוק, ולא על ת"ק דמשנה עיי"ש ודו"ק).

וגם כאן אפשר לומר כן, דכאן לא רצה לסיים בדבר רע של יששכר איש כפר ברקאי ובנזיר במורא בשר ודם, ולכן מביא שם גם המימרא דחטוף ובריך עיי"ש, וכן בברכות ת"ח אין להם מנוחה וכו', וביבמות בתקנת עגונות וע"כ מסיים בדבר הכי טוב שלום.

★ ★

ונ"ל להסמיך סוף המסכת עם תחילתה, וגם להסביר עוד מדוע מסיים בדברי ר"א א"ר ח, דאם יששכר איש כפר וכו' היה לומד לא הי' נענש כ"כ, דהלימוד הי' מכפר עליו דהלומד תורת עולה וכו', וכבר הבאתי במקו"א דאף מה שלומד בלילה נחשב להקרבה אף שלהקריב בלילה אסור ולטובה מצטרף עיי"ש, ולא הי' ענשו כ"כ גדול, דיש בקרבנות ב' חלקי מצוה ללמוד ולעשות, ואלו הי' לומד עכ"פ חלק הלימוד בקרבנות היתה כמו שצריך להיות, אבל כיון שאפי' מקרא לא קרא, ועיי"ז הי' עווננו שלם, וע"ז הביא דת"ח מרבים שלום בעולם, והם הם תלמידיו ובניו של אהרן

ולכן צווחה עזרה, שהקב"ה היודע מחשבות בני אדם, פירסם מחשבתו, אשר און טמון בקרבו, ואינו לובשם לכבוד ולתפארת, רק למען שלא ילכלך ידיו בדם, וממילא הו"ל חציצה.

ועיין במשנה ברורה (סי' צ"א ס"ק י"ב) ופסקי תשובות שם (סק"ה) לענין להתפלל כשהוא לבוש בכפפות ע"ג ידיו.

★ ★

בגמ': אמר ר"י בריך רחמנא דשק"ל ליששכר איש כפר ברקאי למטרפסיה וכו'.

כתב בספר תפוחי חיים על הש"ס (ע' קי"ב): מה שנענש יששכר הנ"ל ושקליה למטרפסיה, הוא בדרך מדה כנגד מדה, הוא חטא כנגד המלך בידיו, ע"כ נענש בידים.

אבל יש להבין איך אירע שמרד במלכות ע"י ידיו דוקא דאחוי בידיה, ויש לבאר, דהנה נודע כי תרי"ג מצות המכונין איברין דמלכא הם מכוונות כנגד תרי"ג איברי האדם, וע"י שהאדם מקיים המצות, המצוה שומרת ומצילה אותו מכל נזק, מצות התלויות בידים שומרות על ידיו שלא יכשל בהם ולא יארע להם נזק ואדרבה יתברכו מעשי ידיו וכן כולם, אבל מאחר שיששכר זה לא רצה לעבוד עבודת הקודש בידיו ממש, אלא בחציצה משום שגעלה נפשו לנגוע בהמצות, ממילא לא שמרו המצות את ידיו ולא השפיעה עבודת הקרבנות עליהם, ע"כ ידיו הכשילו אותו ונענש.

וי"ש להוסיף עוד, שחטאו היה גם כנגד דוד המלך ע"ה שהשתבח בעצמו בענין זה כמו"ש בגמ' [ברכות ד:]: רבש"ע לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם, ואני ידי מלוכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר אשה לבעלה וכו' ולא בושתי, דוד המלך בא ללמד כאן דרך בעבודת ד' שבענין מצוה אין לנהוג מעשי איסטניס, ולא ימשוך ידיו משפיר ושליא, וק"ו מבשר הקדשים, אלא יעסוק בידיו ממש כי הוא חפצא דמצוה, נמצא שבמעשה של יששכר שלבש שיראין על ידיו, היה חולק בגלוי על הנהגת דוד המלך, וזו מרידה במלכות, ע"כ נענש מדה כנגד מדה שגם כן נכשל במרידה במלכות.

★ ★